

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی البرز
مرکز آموزشی و درمانی سردار سپهر شهید حاج قاسم سلیمانی

مرکز آموزشی و درمانی

سردار سپهر شهید حاج قاسم سلیمانی

فشارخون حین بارداری

تهیه کننده: واحد آموزش سلامت

تایید کننده: کمیته آموزش بیمار

تاریخ تهیه: ۱۴۰۴

شماره واحد آموزش به بیمار: ۰۲۶۳۵۷۷۱۱۲۵

منابع: ClinicalKey, WebMD, Mayo clinic

شرح بیماری:

فشار خون مقدار فشار و نیرویی است که از جانب خون به دیواره رگها وارد می‌شود. افزایش فشار خون عبارتست از فشار برابر ۹۰/۱۴۰ یا بیشتر که ممکن است یکی از این دو عدد افزایش یابد. افزایش فشار خون حاملگی یا "افزایش فشار خون به علت بارداری" بعد از هفته بیستم بارداری ایجاد شده ولی پروتئین در ادرار وجود ندارد.

انواع فشار خون دوران بارداری:

چهار نوع فشار خون در حاملگی قابل تعریف است که عبارتند از:

- فشار خون حاملگی: یعنی افزایش فشار خون فقط در دوران بارداری و از هفته بیستم بارداری.
- مسمومیت بارداری یا پری اکلامپسی
- تشنج همراه با مسمومیت بارداری یا اکلامپسی
- فشار خون مزمن: یعنی افزایش فشار خون قبل از بارداری و یا قبل از هفته بیستم بارداری

علائم:

فشار خون دوران بارداری معمولاً هیچ علامت قابل توجهی ندارد مگر آن‌که خیلی بالا رود. از جمله علائمی که در اثر این اتفاق بروز می‌کنند شامل موارد زیر می‌باشند.

- فشار خون بالا
- سردردهای شدید
- ورم صورت و مفاصل
- درد در ناحیه بالای شکم، معمولاً سمت راست، زیر دنده‌ها
- حالت تهوع و استفراغ

علل شایع:

علل ایجاد این شرایط هنوز به وضوح مشخص نشده است.

عوامل خطر:

- مادران شکم اول
- سابقه فشارخون بالا در خواهر یا مادر
- سابقه فشارخون بالا در بارداری‌های قبلی
- بارداری در سنین پایین‌تر از ۲۰ و بالاتر از ۴۰ سال
- چاقی
- بارداری دوقلویی، سه قلو و ...
- مبتلایان به بیماری‌های دیابت، کلیه، روماتیسم و سل
- استرس و فشارهای روحی روانی

عوارض احتمالی:

- ایجاد مشکلات کلیوی و برخی دیگر از ارگان‌های بدن در مادر
- به دنیا آوردن کودکان بسیار کم وزن
- زایمان زود هنگام

از بهترین غذاهای غنی از پتاسیم عبارتند از: سیب زمینی شیرین، گوجه فرنگی، آب پرتقال، سیب زمینی، موز، لوبیا، نخود فرنگی، طالبی، هندوانه و میوه‌های خشک مانند آلو و کشمش. در مورد میزان مناسب پتاسیم برای خود با پزشکتان مشورت کنید.

مصرف مقدار کافی منیزیم به صورت روزانه، موجب کاهش فشار خون می‌گردد. منیزیم در موادی مانند بادام، آووکادو، موز، لوبیا، دانه کدو تبیل، توفو، شیر سویا، سیب زمینی (با پوست)، ماست، غلات کامل و سبزیجات برگ سبز، فراوان است.

در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمایید؟

در صورت مشاهده علائم زیر سریع به پزشک معالج خود مراجعه نمایید:

در صورتی که تعداد حرکات جنین کمتر از قبل شده است

در صورتی که فشار خون از 90/140 بالاتر باشد.

در صورت بروز علائم پره کلامپسی مانند ورم، افزایش ناگهانی وزن، سردرد مداوم یا شدید، تغییرات دید، درد بالای شکم و یا حساسیت آن ناحیه و یا تهوع و استفراغ

در صورت بروز علائم پارگی جفت مانند لکه بینی یا خونریزی و درد و حساس شدن رحم در لمس

• اگر در هفته ۳۷ بارداری افزایش فشار خون خفیف مشاهده شد، ممکن است به مدت چند هفته در بیمارستان بستری شوید تا تحت نظر قرار گیرید.

• در صورت فشارخون ۱۶۰/۱۱۰ یا بیشتر تحت درمان دارویی قرار خواهید گرفت تا فشارخون پایین آید و تا زمان تولد نوزاد بستری خواهید شد.

• اگر در هفته ۳۴ بارداری یا بعد از آن قرار داشته باشید، زایمان انجام می‌شود

• اگر هنوز به هفته ۳۴ بارداری نرسیده‌اید به شما دارو داده می‌شود تا تکامل ریه‌ها و سایر اعضای بدن جنین انجام گردد.

• در صورت شک به احتمال ایجاد پره اکلامپسی دارهای ضد تشنج تجویز خواهد شد

• عدم مصرف مسکن و آرام بخش

رژیم غذایی و تغذیه:

• از همان ابتدای بارداری بر میزان مصرف نمک خود دقت کرده و آن را کنترل کنید.

• در زمان پخت غذا به جای نمک از گیاهان و ادویه‌های مختلف برای طعم دار کردن غذا استفاده نمایید.

• از غذاهای فرآوری شده، فست فودها و نوشابه‌های گازدار که دارای سدیم بالا هستند، اجتناب کنید.

• از مصرف غذاهای کنسرو شده که اغلب دارای مقادیر بالای سدیم هستند اجتناب کنید.

• از رژیم غذایی متشکل از چربی‌های سالم، پروتئین، ویتامین و مواد معدنی استفاده نمایید.

• افزایش پتاسیم مصرفی می‌تواند تاثیر سدیم بر فشار خون را کاهش دهد.

• احتمال ایجاد مسمومیت بارداری

• پاره شدن جفت

• مرده زایی

پیشگیری:

• درمان فشار خون بالا قبل از بارداری و تحت نظر پزشک معالج جهت کنترل آن تا در صورت نیاز داروها تغییر یابد.

• انجام ورزش

• برنامه غذایی مناسب

• کاهش اضافه وزن

• مصرف منظم داروهای فشار خون

• عدم مصرف دخانیات

تشخیص:

• اخذ شرح حال و معاینه دقیق بیمار

• آزمایش خون: برای سنجش عملکرد کلیه و کبد، بررسی میزان پلاکت‌های خون

• آزمایش ادرار ۲۴ ساعته: برای بررسی وجود پروتئین در خون

• درخواست سونوگرافی جهت بررسی رشد کافی جنین و میزان کافی مایع آمنیوتیک

درمان:

• مهم ترین نکته در درمان فشار خون بالا در بارداری تشخیص زود هنگام و نوع فشارخون است

• انجام معاینات دوران بارداری هر ماه تا 28 هفتگی سپس هر دو هفته تا 36 هفتگی و بعد از آن هفتگی تا زمان زایمان